dei sola non implet. Porro si nullus cristia⁹
dicere audebit nō miserentis dei ꝫ volentis
est hoīnis ne apostolo aptissime ꝯtradicat
Restat ut proptēa recte dictū intelligatur.
non volentis neqꝫ currentis. ꝫ miserentis ē
dei. ut totū detur deo qui hoīs bonā volūtatē
ꝛ preparat adiuuandū. ꝛ adiuuat prepa
randū. Precepit enī bona volūtas hoīnis
multa dei dona. ꝫ nō oīa. Rue aūt nō prece
dit ipa in eis est ꝛ ipsa. Nam vtrunqꝫ legit̄
in sanctis eloquijs. ꝛ miseicordia eius p̄ue
niet me. ꝛ miseicordia eius subsequetur me
Nolentē preuenit ut velit. volētē subsequit̄
ne frustra velit. Cur enī ammonemur orare
pro inimicis nr̄is utiqꝫ nolentibꝫ bene viuē
nisi ut deus opetur in illis ut velint. Jtemqꝫ
cur admonemur petere ut accipiamus nisi
ut ab illo fiat quod volumus a quo factū
est ut velimus. Oramus ergo pro inimicis
nr̄is. ut mīa dei preueniat eos sic̄ preuenit
nos. Oramus aurē pro nob̄ ut mīa ei⁹ sb̄se
Tenebatur itaqꝫ ¶ quatur nos.
iusta dampnacōe gen⁹ hūam ꝛ oēs
erāt ire filij. de q̄ ira scp̄tū ē qm̄ oēs dies nr̄i
defecer̄t. et in ira tua defecim⁹. anni nr̄i sicut
aranea meditabūtur. De q̄ ira dic̄ etiā iob.
Hō natus ex muliere b̄uis vite ꝛ plen⁹ ire.

de qua ira dicit ⁊ dn̄s ih̄s. Qui credit in fi
liū h̄z vitā eternā. qui aūt nō credit in filio
nō habebit vitā eternā. ꝫ ira dei manz sup
ip̄m. Non ait veniet. ꝫ manet. Cū hac q̄ppe
oīs hō nascitur. Vnde dicit aplūs. Fuimus
ei ⁊ nos natura filij ire sicut ⁊ ceteri. In hac
ira cū eēnt hoīes ꝑ originale peccatū. tanto
grauius ⁊ perniciosius. quanto maiora et
plura insuper addiderēt. nccarius erat medi
ator. hoc est recōciliator. qui hāc irā sacrifi
cij singularis cuius erant vmbre oīa sacrifi
cia legis ⁊ ꝓpharꝫ oblacōne placaret. Vn̄
dicit aplūs. Si ei cū inimici essemus recōci
liati sumus deo per mortē filij ei⁹. multo ma
gis recōciliati nūc in sanguine eius salui ei
mus ab ira per ip̄m. Cū autē deus irasci d̄r n̄
eius significatur ꝑturbatio. qual' ē in aīmo
irascentis hoīs. ꝫ ex humanis motib⁹ trans-
lato vocabulo. vindicta eius que non nisi
iusta ē ire nomē accepit. Rd̄ ergo per medi
atorem recōciliamur deo. accipim⁹ spm̄ scm̄
ut ex inimicis efficiamur filij. quotqd' enī
spū dei aguntur. hij filij dei sūt. hec est grā
dei per ih̄m xp̄m dn̄m nostrum. xlij

De quo mediatore longū est. ut quā
ta dignū est tanta dicantur. quam
uis ab homine digna dici nō possint. Quis

eni hoc solū cōgruētibꝫ verbis explicet. qđ
verbū caro factū ē ⁊ habitabit ī nob. ut cre
deremus in dei pr̄is oīpotentis vnicū filium
natū de spū scō ⁊ virgine maria. Ita verbū
quippe caro factū ē a diuinitate carne susce
pta. nō in carnē diuinitate mutata. Carnē
quippe hic hoīem debemus accipe. a parte
totū significante locucōe. sicut dictū ē. quō
ex opibꝫ legis nō iustificabitur oīs caro. id
ē oīs hō. Nam nichil humane nature in illa
suscepcōne fas ē dicere defuisse. ꝫ nature hu
mane ab omī peccati nexu libere omīmodo.
Non qualis de vtroqꝫ sexu nascitur ꝑ ꝯcupi
scentiā cū obligacōe delicti cuius reatus per
regeneracōem diluitur. ꝫ qualē de virgine
nasci oportebat. quem fides matris non li
bido conceperat. quoniam si vel nascente
corrumperetur eius integritas. iam nō ille
de virgine nasceretur. eumqꝫ falso quod ab
sit natū de virgine maria tota cōfiteretur ec
clesia. que imitans eius mr̄em cottidie pa
rit membra eius. ⁊ virgo est. Lege si placet
de virginitate sancte marie meas litteras
missas ad illustrem virū quem cum honore
Pac dilectōne nomino volusianum. xliij
Proinde cristus ihesus dei filiꝰ ē ⁊ deꝰ
⁊ hō. deꝰ ante oīa secula. homo in nr̄o seculo

deus qꝛ dei verbū. deꝰ ei erat verbū. homo
aūt. quia in vnitate persone accessit verbo
aīa racōnalis ⁊ caro. Quo circa inquātū ds
est ipē ⁊ pr̄ vnū sunt. inquātū autē homo ē.
pr̄ maior est illo. Cum ei vnicꝰ esset dei filiꝰ
nō grā ꝫ natura. ut eēt plenus etiā grā fac
tus est ⁊ hoīs filius. Idem ipē est vtrunqꝫ
ex vtroqꝫ vnus xp̄us. quia cū in forma dei
essꝫ. nō rapinā arbitratus ē ꝙ natura erat
id ē esse equalis deo. Exmaniuit aūt se acci
piens serui formā. nō amittēs vel minuēs
dei formā. ac ꝑ hoc ⁊ minor ē factus. ⁊ māsit
equalis. vtrumqꝫ vnus sicut dictū est. sed
aliud ꝓpt̄ verbū. aliud ꝓpt̄ hoīem ꝓpt̄ ver
bū equalis pr̄i. ꝓpt̄ hominē minor. ⁊ vnus
dei filius. idēqꝫ hoīs filius. Vnus hominis
filius. idēqꝫ dei filius. non duo dei filij deus ⁊
hō. ꝫ vnus dei filius. deus sine inicio. homo a
certo initio dn̄s nr̄ ihs xp̄us. xliiij

Hic oīno grādit̄ ⁊ euident̄ grā dei ꝯmē
datur. Quid ei natura hūana in hoīe
xp̄o meruit. ut in vnitate ꝑsone vnici filij
dei. singularit̄ esset assumpta. Que bona vo
lūtas. cuius boni ꝓpositi studiū. Que bona
opa p̄cesserūt quibꝰ merētur iste hō ut vna
fieret ꝑsona cum deo. Nunquid antea fuit
homo. ⁊ hoc ei singulare bn̄ficiū p̄stitum ē.

ut singulariter promereretur cum deo iste
hō vna fieri psona. Nempe ex quo hō esse
cepit. nō aliud cepit eē q̄ dei filius idemq;
hoīnis filius. ⁊ hic vnicus. ⁊ ppt deū verbū
qd illo suscepto verbū caro factum est vtiq;
deus. ut quēadmodū ē vna psona quilibz
homo aīa scz racōnalis ⁊ caro. ita sit cristus
vna psona verbū ⁊ hō. Vñ nature huma
ne tanta gloria. nullis precedentibꝫ meitis
sine dubio gratuita. nisi qꝛ magna hic ⁊ so
la dei grā fideliť ⁊ sobrie ɔsiderātibꝫ euidenť
ostenditur ut intelligāt homines p eandē
graciam eius se iustificari a peccatis. per
quam factum ē ut hō cristus nullum habē
posset peccatum. xlv

Sic ⁊ āgelus matrem eius salutauit
quando ei futurū annuntiauit hunc
partū. Aue inquit grā plena. Et paulo post
Inuenisti ait graciam apud deum. Et hec
quidem gracia plena. et inuenisse graciam
apud deum dicitur ut domini sui immo om
nium dñi mater esset. De ipō aūt xpō ihesu
Johannes euangelista cum diceret. Et ver
bū caro factū ē. ⁊ habitabit in nob. et vidiꝰ
inquit gloriā eius gloriam quasi vnigeniti
a pr̄e. plenū gr̄e ⁊ veitatis. Qd aūt ait. Ver
bum caro factū est. hoc ē plenū gr̄e. ⁊ q ait

gloriam vnigeniti a pr̄e. hoc ē plenū verita
tis. Veritas quippe illa vnigenit⁹ dei fili⁹
nō grā ꝫ natura. Gr̄a suscepit hominē tāta
vnitate ꝑsone. ut idem etiam essꝫ filius ho
minis. Idē namqꝫ ihs xp̄us filius dei vnige
nitus. id est vnicus dn̄s nr̄ natus ē de spū
sancto. ⁊ maria virgine. Et vtiqꝫ spūs scūs
dei donum ē. qd̄ quidē ipsū ē equale donanti
Et ideo deus est etiā spūs scūs. pr̄e filioqꝫ n̄
minor. Et hoc ergo qd̄ de spū scō est. scd̄m
hoīem natiuitas cristi. quid aliud q̄ ipsa
grā demonstratur. Cū enī virgo quesisset
ab angelo quomō fieret ꝙ ei nūtiabat qn̄
quidē illa virū nō ꝯgnouisset. Rn̄dit ange
lus. Spūs scūs supueniet in te. ⁊ virtus al
tissimi obumbrabit tibi. Ideoqꝫ qd̄ nascet̄
ex te sanctū. vocabitur filius dei. Et ioseph
cū vellet eam dimittere suspicatus adulte
ram quam sciebat nō de se grauidā. Tale
rn̄sum ab angelo accepit. Noli timere acci
pere mariam ꝯiugem tuā. qd̄ enī in ea natū
est. de spū scō est. id ē qd̄ tu eē de viro alio
suspicaris de spū sancto est. xlvi

Nvmquid tn̄ ideo dicturi sumus pr̄eꝫ
hois xp̄i eē spm̄ scm̄. ut deus pr̄ ver
bum genueit. ⁊ spūs scūs hominē. ex qua
vtraqꝫ sb̄stātia xp̄us vnus esset ⁊ dei pr̄is

filius secūdū verbū. ⁊ spiritus sancti filius
secudū hoīem. qđ eum spūs scūs tanquam
pat̄ eius de matre virgine genuisset. Quis
hoc dicere audebit. Nec opus est ostendē
disputādo quanta alia sequantur absurda
cum hoc ip̄m iam ita sit absurdū. ut nulli⁹
fidei aures id valeant sustinere. Proinde
sicut ɔfitemur dn̄s nr̄ ihesus cristus qui de
deo deus. hō aūt natus de spū sancto ⁊ ma
ria virgine vtraq; sb̄stantia diuina scilicet
⁊ hūana fili⁹ ē vnicus dei pr̄is oīpotētis de
quo ꝓcedit spūs scūs. Quō ḡ dicimus xp̄m
natum de spū scō si nō eū genuit spūs scūs.
An quia fecit eū. quia dn̄s noster ihesus cri
stus inquantū deus est oīa ꝑ ipsū facta sūt.
Inquantū aūt homo est. ⁊ ipē factus est. sic
aplūs dicit. Factus ē ex semine dauid ſm
carnē. Sz cū illā creaturā quā virgo cōcepit
et peperit. quamuis ad solam ꝑsonam filij
ꝑtinētē tō trinitas fecerit. neq; eni sepabilia
sunt opa trinitatis. cur in ea facienda sol⁹
spūs scūs noīatus est. An ⁊ qn̄ vnus triū
i aliquo ope noīatur. vniuersa opari t̄nitas
intelligr̄. Ita vero ē. ut exēplis doceri pōt.
ſ nō ē in hoc diuti⁹ immorand̄. Illd̄ ei mouz
quō dictū sit. natus de spiritu sancto. cū fili⁹
nullo mō sit spūs scī. Nez ei qz mūdū istū fec

deus dici eum fas est dei filium. aut eū natū
de deo. ꝫ factū. vel creatū. l' ꝯditū. l' institutū
ab illo. vel si quid hmōi recte possumus di
cere. Hic ergo cū ꝯfiteatur natus de spū scō.
⁊ maria virgine. quō non sit filius spūs. s.
⁊ sit filius virginis marie. cū ⁊ de illo ⁊ de il
la natus sit explicare difficile ē. Procul du
bio quippe nō sic de illo ut de pr̄e. sic autem
de illa ut de mr̄e natus est. Non igitur ꝯce
dend' ē. quicquid de aliqua re nascitur. cōti
nuo eiusd' rei filiū esse nuncupandū. Vt ei
omittā alit' de hoīe nasci filiū. alit' capillum
alit' pediculū. lūbricū. quoꝝ nichil ē filius.
ut ḡ hee omittā. qūo tante rei deformit' ꝯpa
rātur. certe qui nascuntur ex aqua ⁊ spū scō
nō aque filios eos recte dixerit quispiam.
ꝫ plane dicuntur filij dei pr̄is. ⁊ mr̄is eccie.
Sic ḡ natus est de spū scō filius dei pr̄is. nō
spūs sci. Nam ⁊ illud qd' de capillo ⁊ de cete
ris diximus ad hoc tantū valꝫ ut ammone
amur. non omē qd' de aliquo nascitur etiā
filiū eius de quo nascitur posse dici. sicut ñ
oēs qui dicūtur filij alicuius ꝯsequens est.
ut etiā de illo nati eē dicantur. sicut sūt qui
adoptantur. Dicuntur etiā filij gehenne. nō
ex illa nati. ꝫ in illam prepati. sicut filij reg
ni preparantur in regnum. xliij

Cum itaq; de aliquo nascitur aliquid
et nō eo mō ut sit filius. Nec rursus
oīs q̄ dr̄ filiꝰ de illo sit natus. cuiꝰ dr̄ filius.
ꝓfecto modus iste quo natus ē xp̄s de spū
sancto non sicut filius. et de maria virgine
sicut filius. insinuat nobis grām dei qua ho
mo nullis precedentibus meritis in ipō exor
dio nature sue quo eē cepit. verbo dei copu
laretur in tantam ꝑsone vnitatem ut idem
ipē esset filius dei. qui filius hominis. et fili
us hominis. qui filius dei. ac si in nature hu
mane suscepcōe fiēt quodmō ipā grā illi hoī
naturalis q̄ nullū pccm̄ possz admittē. Que
ꝓptēa grā ꝑ spm̄ scm̄ fuerat significanda
qr̄ in se ꝓprie sic ē deꝰ. ut dicatur ec̄ donū dei
vn̄ sufficienter loqui ꝑlongū ē. si aūt id fieri
Nō potvalde prolixe disputacōis ē. xlviii
Nulla igr̄ volūtate carnal' ꝯcupīe semi
natꝰ siue ꝯceptꝰ. et ideo nullū pccm̄ origina
liter trahens. dei quoq; grā verbo p̄ris vnige
nito nō grā filio. ꝫ natura in vnitate ꝑsone
modo mirabili atq; ineffabili coniunctus
atq; concretus. et ideo nullum peccatum et
ipse ꝯmittēs. tn̄ propter similitudinē carnis
pccī in q̄ venerat dictus ē et ipe pccm̄ sacrifi
candus ad diluenda pccā. In veteri q̄ppe
lege pccā vocabātur sacrificia pro peccatis.

Qd' vere iste factus est. cuius erant vmbre
illa. Hinc apostolus cū dixiss; obsecramus
pro cristo recōciliamur deo. ɔtinuo sbiūxit
atz ait. eū qui nō nouerat peccatū. pro nob
fec̄ peccatū. ut nos simus iusticia dei in illo.
Nō ait ut in q̄busd' mendos codicibꝫ legr̄.
Js q̄ nō nouerat peccatū pro nobis peccatū
fecit. tanq̄ pro nob xp̄us ipē peccauerit. sed
eum qui non nouerat peccatū id est xp̄m ꝓ
nob pecc̄m fec̄ ds cui recōciliati sum9. hoc est
sacrificiū pro peccatis. ꝑ qd recōciliari vale
Ipse est ḡ pecc̄m xlix remus.
ut nos iusticia nec nostra ꝫ dei. nec
in nob ꝫ in ipō. sicut ipē pecc̄m nō fuū ꝫ nr̄m.
nec in se ꝫ in nob ɔstitutum similitudinem
carnis peccati in qua crucifixus ē demōstra
uit. Vt qūo pecc̄m ei non inerat. ita quo
dāmodo peccato moreretur dū moritur car
nis in qua erat similitudo peccati: ut cū scd'm
vetustatē peccati nunq̄ ipē vixisset. nostrā
ex vetei morte qua in peccato mortui fuera9
reuiuiscentem vitā nouā. sua resurrectōne
signaret. Ipsū est qd in nob celebratur ma
gnū baptismatis sacramentū. ut quicunq
ad istam ꝑtinent grām moriant̄ pecc̄o. sicut
ipē pecc̄o mortuus eē dr. quia mortuus est
carni. hoc est pecc̄i similitudini. ⁊ viuant a

lauachro renascendo sicut ipē a sepulchro
resurgēdo quālibꝫ corpis etatē gerāt.

A Paruulo enī recens nato. vsqꝫ ad de
crepitū senē. sicut nullus ꝓhibendꝰ
est a baptismo. ita nullus ē q̄ nō pccō mori
atur in baptismo. Sꝫ ꝑuuli tantū originali
maiores aūt etiā hijs oībꝫ moriunt̄ pccīs q̄-
cunqꝫ male viuendo addiderūt ad illd̄ qd̄
nascendo cōtraxerūt.

Sed ideo etiam mori plerumqꝫ peccato
dicuntur. cum proculdubio non vni
ꝫ multis peccatis oībusqꝫ moriūtur quecū-
qꝫ iam propria cōmiserunt. vel cogitacōne
vel locucōe vel opere. quia etiā ꝑ singularē
numerum pluralis numerus significari so
let. Sicut ait ille. Vterumqꝫ armato milite
cōplent. quamuis hoc multis militibus fe
cerint. Et ī nostris litteris legitur. Ora ḡ ad
dn̄m ut auferat a nob̄ serpētē. Nō ait serpē
tes quos patiebatur populus ut hoc dicerꝫ
ꝛ innumerabilia talia. Cum vero ꝛ illud o-
riginale vnū plurali numero significatur.
cū dicimus in remissionē peccatorum bapti
zari paruulos nec dicimus in remissionem
peccati. illa econtrario est locutio qua per
pl̄alē significat̄ numerꝰ singular̄ sic̄ in eu-
angelio hero de mortuo dr. Mortui sunt qui